

gel02 GELDHOEVEELHEID: OMVANG EN SAMENSTELLING

De **maatschappelijke geldhoeveelheid** is al het chartale en girale geld in handen van het publiek. Het publiek bestaat uit de gezinnen en de bedrijven, uitgezonderd de geldscheppende instellingen (de centrale bank en banken die geld kunnen scheppen door girale kredietverlening). Om dubbeltellingen te voorkomen wordt het geld in de kassen van de geldscheppende instellingen niet tot de maatschappelijke geldhoeveelheid gerekend. Het geld in de kassen van de geldscheppende instellingen dient als dekking voor het scheppen van giraal geld. De dekkingsmiddelen zelf meetellen zou leiden tot dubbeltellingen.

- Als chartaal geld wordt omgezet in giraal geld of giraal geld wordt omgezet in chartaal geld, verandert de samenstelling van de maatschappelijke geldhoeveelheid. Er is dan sprake van **substitutie**.
- Als niet-geld wordt omgezet in geld (geldschepping) of geld wordt omgezet in niet-geld (geldvernietiging), verandert de omvang van de maatschappelijke geldhoeveelheid. Er is dan sprake van **transformatie**.
- De belangrijkste vorm van geldschepping is girale kredietverlening door geldscheppende banken. Er is dan sprake van **wederzijdse schuldaanvaarding**. Als deze kredieten worden afgelost is er sprake van geldvernietiging.

Voorbeelden van bovenstaande transacties op de mutatiebalans van een bank

	Activa (bezittingen)	Passiva (schulden)
Substitutie		
1 omzetting van chartaal in giraal geld	+ kas	+ rekening-courant tegoed
2 omzetting van giraal in chartaal geld	- kas	- rekening-courant tegoed
transformatie		
3 geldvernietiging	- vreemde valuta's	- rekening-courant tegoed
4 geldschepping	+ vreemde valuta's	+ rekening-courant tegoed
5 geldvernietiging		- rekening-courant tegoed + termijndeposito
6 geldschepping		+ rekening-courant tegoed - termijndeposito
Wederzijdse schuldaanvaarding (voorbeeld 7)		
7 kredietverlening (geldschepping)	+ debiteuren	+ rekening-courant tegoed
8 kredietaflossing (geldvernietiging)	- debiteuren	- rekening-courant tegoed